

OBITELJ, BRAK I SRODSTVO, str. 159. - 172.

- **obitelj**- objašnjenje, str. 159.
 - obitelj s obzirom na sastav- razlika između proširene i nuklearne obitelji
 - nuklearna obitelj orijentacije i prokreacije
 - obitelj s obzirom na nasljeđivanje- razlikovati patrilinarno, matrilinarno i bilinerno nasljeđivanje
 - obitelj s obzirom na obitavanje- razlikovati patrilokalne, matrilokalne i neolokalne obitelji
 - obitelj s obzirom na odnose moći- razlikovati patrijarhalne, matrijarhalne i egalitarne obitelji
- razlikovati **funkcije** obitelji (funkcionalizam) od **konfliktne perspektive** na obitelj (položaj žena, R. Collins)
- **brak**- objašnjenje, str. 161.
 - razlikovati oblike braka- monogamija i poligamija (poliginija i poliandrija)
 - izbjegavanje incesta- objašnjenje (univerzalna značajka svih društava, objašnjenja- biološko-psihološka i socio-kulturna)
 - egzogamija- objašnjenje
 - endogamija- objašnjenje
- alternativni stilovi života- razlikovati komune, kohabitaciju i samačka domaćinstva

RELIGIJA I IDEOLOGIJA, str. 191. – 217.

- **religija**- značenje riječi, str. 191.
- religija- objašnjenje što religija nije, str. 191.
- religija- objašnjenje, str. 192. (uključuje...)
 - E. Durkheim- razlikovati sveto i profano (svjetovno)
 - značaj rituala
 - religije po tipovima (R. McGee)- razlikovati jednostavni supernaturalizam, animizam, teizam (monoteizam, politeizam), sustav apstraktnih ideala (primjeri)
 - vrste religijskih organizacija (E. Trölsch)- razlikovati obilježja crkve, sekte, kulta i denominacije (kao i odnos prema društvu i doktrinarnu isključivost)
- društvene funkcije religije:
 - socijalna integracija- funkcija religije po E. Durkheimu, knjiga *Elementarni oblici religijskog života*, pleme Arunta (totemizam), ceremonije i rituali (kolektivna svijest, integracija), opadanje utjecaja religije s razvojem modernog ind. društva (civilna relig.)
 - socijalna kontrola- religija kao mehanizam socijalne kontrole, oblikovanje savjesti
 - ideološke funkcije religije- pogled konfliktnih teorija na religiju, K. Marx (religija je *opijum za narod*- objašnjenje - konzervativni aspekt religije), religija kao podloga za društvene pokrete (primjeri)
 - religija i društvene promjene- M. Weber- istraživanje nastanka kapitalizma, povezanost sa religijskom etikom protestantizma (kalvinizma)- asketizam, knjiga *Protestantska etika i duh kapitalizma*
 - sekularizacija (posvjetovljenje)- objašnjenje
 - privatizacija religije- objašnjenje
 - civilna religija- objašnjenje
 - religijski fundamentalizam- objašnjenje, razlikovati obilježja kršćanskog i islamskog fundamentalizma
- **ideologija**- objašnjenje, str. 209.
 - pozitivno i negativno značenje pojma
 - funkcije ideologije- neutralno i kritičko shvaćanje
 - glavne ideologije u suvremenim društvima- razlikovati konzervativne i radikalne ideologije
 - liberalizam- izvori, središnje vrijednosti
 - konzervativizam- izvori, središnje vrijednosti
 - socijalizam- izvori, središnje vrijednosti, razlikovati reformski i revolucionarni
 - nacionalizam- objašnjenje (što traži), razlika između liberalnog i integralnog nacionalizma
 - ideologija i masovni mediji- objasniti povezanost
 - hegemonija- objašnjenje

MOĆ I POLITIKA, str. 221. – 238.

- politika- općenito shvaćanje, sociološko izučavanje politike, str. 221. (uvodni tekst)
- moć- prema M. Weberu
 - oblici moći: prinuda ili utjecaj
 - vrste moći (s obzirom na ciljeve i resurse)- politička, ekonomska i ideološka moć
- vlast- prema M. Weberu
 - razlikovati značenja pojmova legitimnost i legalnost
 - tri čista tipa legitimne vlasti prema M. Weberu- razlikovati na čemu temelje svoju legitimnost- tradicionalna, karizmatička i racionalno- legalna vlast (primjeri)
- država- prema M. Weberu, značajke države
 - nacija-država- značajke, nastanak, primjeri, str. 227., nacija = politički narod (jedinstvo demosa, plebsa i etnosa)
 - narod- razlikovati demos, plebs i etnos, str. 226.
 - civilno društvo- objašnjenje i primjeri
 - razlika pojmova državljani i građani
- tipovi političkih poredaka:
 - demokracija- doslovan prijevod (vladavina naroda), usporedba antičke i današnje demokracije, dva tipa demokracije- razlikovati predstavničku i izravnu, društvene i kulturne pretpostavke demokracije
 - totalitarizam- objašnjenje, značajke (prema C. Friedrichu), primjeri
 - autoritarizam- objašnjenje, primjeri, razlike u usp. sa totalitarizmom, lakši prelazak na demokraciju
- političke stranke- objašnjenje, primjeri različitih interesa, parlamentarne stranke, funkcije političkih stranaka
- socijalni pokret- objašnjenje, primjeri, vrijednosno usmjereni i usmjereni na osvajanje moći
 - tipovi društvenih pokreta- na što se odnose mjerila širine i dubine
 - razlikovati alternativne, iskupiteljske, reformske i revolucionarne pokrete (po širini i dubini), primjeri
 - uzroci nastanka društvenih pokreta- teorija deprivacije, teorija o mobilizaciji resursa
 - novi socijalni pokreti- razlika između defenzivnih i ofenzivnih (J. Habermas)
 - na što su usmjereni, str. 238.
 - globalni socijalni pokreti- što znači da su globalni, primjeri

RAD I EKONOMIJA, str. 243. – 261.

- ekonomske institucije- objašnjenje, str. 243., što zanima sociologe, str. 244. (uvodni tekst)
- industrijska revolucija- kada i gdje započinje, industrijalizam- objašnjenje
- podjela rada- tradicionalna društva- spol i dob
 - dvije vrste podjele rada- društvena podjela rada- sektori u ekonomiji
 - tehnička podjela rada- objašnjenje, A. Smith
- usporedba kapitalizma i socijalizma- na čemu se temelje
- nastanak kapitalizma- kada i gdje nastaje, K. Marx (prva sustavna analiza), dvije bitne značajke prema Marxu
 - obiteljski, menadžerski i institucionalni kapitalizam- razlikovati
 - *industrijsko društvo*- marksističko shvaćanje modernih društava i shvaćanje teoretičara industrijskog društva
 - *postindustrijsko društvo*- soc. D. Bell, objasniti zašto predlaže taj naziv
 - *informacijsko društvo*- M. Castells, objasniti zašto predlaže taj naziv, informacijski kapitalizam
- organizacija rada- na što se odnosi, dva klasična pristupa:
 - znanstveno upravljanje- F. Taylor-tejlorizam, osnovne ideje, H. Ford- fordizam (masovna proizvodnja), tekuća vrpca, ograničenja znanstvenog upravljanja
 - humani odnosi- istraživanje organizacije rada, Hawthorne učinak, što utječe na produktivnost radnika, odnos menadžera prema radnicima, naziv *humani odnosi*, kritike
- postfordizam- obilježja u usp. sa fordizmom
- K. Marx- doživljaj otuđenja (alijenacija)- objašnjenje, posljedica kapitalističke organizacije proizvodnje
- orijentacija prema radu- o čemu ovisi
- budućnost rada- koji tip radnika je ugrožen, nova međunarodna podjela rada, TNK, više sezonskih, privremenih i povremenih radnika, U. Beck- *društvo rizika, brazilizacija Zapada, politička ekonomija nesigurnosti*, M. Castells- generički i samoprogramirajući rad, obrazovanje je proces
- globalizacija- objašnjenje, M. McLuhan- *globalno selo*, ekonomske, kulturne i političke dimenzije, TNK, nova međunarodna podjela rada- obilježja

- obrazovanje- objašnjenje, dvije glavne funkcije
 - povijesni razvoj obrazovanja (R. Collins)- tri tipa obrazovanja
- sociološke teorije o obrazovanju- makrosociološki i mikrosociološki
 - funkcionalistička perspektiva- najvažnija funkcija obrazovanja prema funkcionalistima, E. Durkheim, homogenost, moralne vrijednosti, učenje disciplini, T. Parsons- razlikovanje univerzalističkih i partikularističkih normi, druga funkcija obrazovanja- selekcija, alokacija, integracija, meritokratska načela, latentne funkcije, kritike
 - konfliktne teorije (Marx i Weber)- L. Althusser- škola kao ideološki aparat države- prenošenje ideologije
 - Bowles i Gintis- princip korespondencije- odnosi u školi korespondentni su s odnosima na radnom mjestu, koje se vrline vrednuju u oba slučaja
 - skriveni nastavni program- koje osobine potkrepljuju učitelji (koje klase), koje su to vrline, seksizam i rasizam u nastavnim sadržajima
 - kredencijalizam- objašnjenje pojma, R. Collins- čemu služi diploma
 - interakcionističke teorije- na što se usredotočuju
 - tipiziranje- objašnjenje, etiketiranje- objašnjenje, posljedice
 - teorija o samoispunjavajućem proročanstvu- objašnjenje
 - učeničke strategije prilagodbe (P. Woods)- razlikovati osam tipova
- obrazovanje i društvena nejednakost- obrazovanje kao sredstvo smanjivanja društvenih nejednakosti (idealno)
 - teorije- klasne subkulture i uspjeh u obrazovanju- objašnjenje različitih uspjeha u obrazovanju djece iz različitih društvenih skupina
 - jezični kodovi- B. Bernstein- različito socijalno porijeklo i različiti jezični kodovi, razlikovati ograničeni i razrađeni kod i koji odgovara kojem društvenom sloju, koji se jezični kod uči u školama
 - kulturalna reprodukcija- P. Bourdieu- osnovna funkcija školskog sustava, nametnuta kultura- kulturni kapital, djeca iz koje klase dobivaju više kulturnog kapitala
 - pozicijska teorija- R. Boudon- obrazovno postignuće pojedinca i njegov položaj u društvenoj strukturi, racionalno donošenje odluke o budućem obrazovanju
 - J. Evetts- tri značenja jednakosti u obrazovanju